

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soiten alueellinen

Hyvinvointikertomus 2025

Sisällysluettelo

- Johdanto
- Tilannetietoa keskipohjalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä
 - Elinolot
 - Hyvinvointi Keski-Pohjanmaalla
- Keski-Pohjalaisten hyvinvointi keskustelu
- HYTE-kerroin
- Terveyden edistämisen aktiivisuus sote-palveluissa
- HYTE yhteistyön rakenteet
- Hyvinvointisuunnitelman (2023-2025) toteutuminen
- Johtopäätöksen ja toimenpide-ehdotukset
- Lähteet ja liitteet

Johdanto 1/3

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on toimintaa, jonka tavoitteena on lisätä väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä kaventaa terveyseroja. Monialainen, onnistunut hyvinvoinnin edistäminen edellyttää toimivia rakenteita, osaamista, riittäviä palveluja ja hyvinvoinnin edistämistyön resursointia. Edistämistyö on useiden eri toimijoiden yhteinen tehtävä.

Hyvinvointialueen on valmisteltava aluevaltuustolle valtuustokausittain alueellinen hyvinvointikertomus ja – suunnitelma sekä raportoitava asukkaidensa hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä aluevaltuustolle vuosittain (sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki 7 §). Alueellinen hyvinvointikertomus ja – suunnitelma on strateginen alueen asiakirja, joka linjaa alueellisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet ja niiden toimeenpanon.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soite on hyväksynyt Keski-Pohjanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2022 ja hyvinvointisuunnitelma 2023-2025 asiakirjan. Hyvinvointisuunnitelman vuosiraportit vuosilta 2023 ja 2024 on hyväksytty Soiteissa. Tämä asiakirja sisältää hyvinvointisuunnitelman vuosiraportin vuodelta 2025.

Hyvinvointikertomus 2025 sisältää THL:n suosittelemia alueiden hyvinvointikertomusten vähimmäistietosisällön sisältöjä sekä täydentäviä tietoja alueen tilanteesta. Vertailu on pääasiallisesti koko maan keskiarvoon ja muihin hyvinvointialueisiin. Lisäksi tarkastellaan esimerkiksi hyvinvoinnin osalta muutossuuntaa edellisiltä vuosilta. Vähimmäistietosisältö löytyy HYTE-mittaristo Keski-Pohjanmaa työvälisestä.

Johdanto 2/3

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030 periaatepäätöksellä (Valtioneuvosto) linjataan niitä toimia, joilla suomalaisten hyvinvoinnin ja terveyden eriarvoisuus saadaan vähenemään vuoteen 2030 mennessä. Periaatepäätöksen tavoitteiden saavuttamiseksi on valmisteltu toimeenpanosuunnitelma.

Toimeenpanosuunnitelmassa toimenpiteet on kuvattu periaatepäätöksen neljän painopisteen mukaisesti:

- 1) Kaikille mahdollisuus osallisuuteen
- 2) Hyvät arkiympäristöt
- 3) Hyvinvointia ja terveyttä edistävä toiminta ja palvelut
- 4) Päätöksenteolla vaikuttavuutta

Toimeenpanoa ohjaa ja seuraa ministeriöiden ja eri hallinnonalojen asiantuntijoista koostuva Kansanterveyden neuvottelukunta. Neuvottelukunta tekee vuosittain yhteenvedon toimenpiteiden edistymisestä ja toimeenpanosuunnitelma päivitetään tämän perusteella.

[Linkki ”Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030” -toimeenpanosuunnitelmaan valtioneuvoston sivuilla.](#)

Johdanto 3/3

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen (HYTE) on johtamisen ja kehittämisen rakenne. Aluevaltuustolla ja –hallituksella on HYTE:n strateginen johtaminen. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen hyvinvointi- ja tulevaisuuslautakunnan tehtävänä on valmistella hyvinvointia ja alueen tulevaisuutta koskeva hyvinvointikertomus ja edistää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutumista yhteistyössä eri toimijoiden kesken. Vaikuttamistoimielimet ja kansalliskielilautakunta sekä alueneuvottelukunta antavat evästyksiä HYTE-työhön.

Hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoituvastuu on Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen TKIO (tutkimus, kehittäminen, innovaatio ja osaamisen ennakointi) ja osallisuus toimintayksiköllä. Hyvinvointialueen HYTE-työryhmän tehtävänä on valmistella hyvinvointisuunnitelma palveluiden osalta, edistää hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevien strategiatavoitteiden toteutumista sekä seurata hyvinvointia ja terveyttä edistävien toimintojen edistymistä.

Soiten HYTE-rakenne

Aluevaltuusto ja -hallitus

HYTE:n strateginen johtaminen

Vaikuttamistoimielimet ja kansalliskielilautakunta

Alueneuvottelukunta
Evästyksen HYTE-työhön

Hyvinvointi- ja tulevaisuuslautakunta

Hyvinvointikertomus ja –suunnitelma
HYTE toimenpiteet
Järjestöavustukset

Hyvinvointialueen HYTE-työryhmä

HYTE-työn suunnittelu, seuranta ja edistäminen palvelutuotannossa

TKIO ja osallisuus

HYTE-tiimi
Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma
HYTE-neuvottelut
HYTE menetelmien jalkauttaminen
Järjestö- ja kuntayhteistyö
HYTE -työryhmien koordinointi

Palvelutuotanto

Ehkäisevien palveluiden tuotanto
Yhteistyö HYTE-tiimin kanssa

Tilannetietoa keskipohjalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä

Tilannetietoa osio sisältää THL:n suosittelemia alueiden hyvinvointikertomusten vähimmäistietosisällön sisältöjä sekä täydentäviä tietoja alueen tilanteesta. Vertailu on pääasiallisesti koko maan keskiarvoon ja muihin hyvinvointialueisiin. Lisäksi tarkastellaan esimerkiksi hyvinvoinnin osalta muutossuuntaa edellisiltä vuosilta. Vähimmäistietosisältö löytyy HYTE-mittaristo Keski-Pohjanmaa työvälineestä ([linkki HYTE- mittaristo Keski-Pohjanmaa](#)).

Alueellinen hyvinvointisuunnitelma sisältää lakisäätiset lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman, ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman sekä ehkäisevän päihdetyön suunnitelman, jotka sisältävät tarkennettua hyvinvointi ja terveys tietoa kyseessä oleviin ikäryhmiin ja teemaan liittyen.

Elinolot - väestö

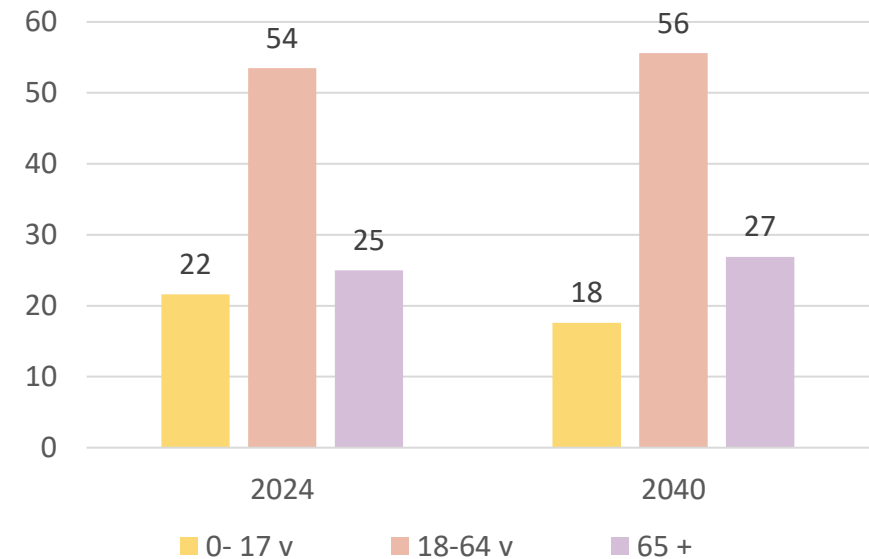
Keski-Pohjanmaan maakunnassa asui vuoden 2024 lopulla 67 723 henkeä ja se on väkiluvultaan pienin hyvinvointialue. Keski-Pohjanmaan väkiluku on vähentynyt vuosina 2014-2024 1109 hengellä. Keski-Pohjanmaan väestöennuste vuodelle 2040 (laskettu 2024) on 65 343 henkeä. Alueen väkiluvun ennustetaan vähentyvän 2024-2040 ajanjaksolla 2380 hengellä.

Keski-Pohjanmaan väestön ikärakenne muuttuu väestöennusteen mukaan vanhemmaksi. Väestöennusteen mukaan vuonna 2040 alle 18- vuotiaiden osuus olisi Keski-Pohjanmaalla 17,6 %, kun se oli vuonna 2024 21,6 % (koko maa 18,0 %). Työikäisten (18-64-vuotiaiden) osuuden ennustetaan kasvavan 53,5 %:sta (koko maa 58,4 %) 55,6 %:iin sekä 65- vuotta täyttäneiden osuuden 25,0 %:sta (koko maa 23,6 %) 26,9 %:iin.

Keski-Pohjanmaalla asui vuoden 2024 lopulla 6938 lapsiperhettä, joista 1280 oli yhden huoltajan lapsiperheitä. Yhden huoltajan lapsiperheistä suurin osa oli äidin ja lasten muodostamia perheitä. Keski-Pohjanmaan lapsiperheiden lukumäärä on vähentynyt 2014-2024 ajanjaksolla 7473:sta 6938:n.¹

Ulkomaan kansalaisten osuus Keski-Pohjanmaan väestöstä on selkeästi pienempi kuin koko maassa keskimäärin. Vuoden 2024 lopulla ulkomaan kansalaisten osuus väkiluvusta oli 3,6 %, kun koko maassa osuus oli keskimäärin 7,3 %.¹ Ulkomaalaista syntyperää olevia 0-19 vuotiaita oli vuonna 2024 Keski-Pohjanmaalla 816 sekä 20 vuotta täyttäneitä 2556.

Keski-Pohjanmaan väestö 2024 ja ennuste 2040
(pyöristetty %-osuus)

Elinolot – koulutus ja työllisyys

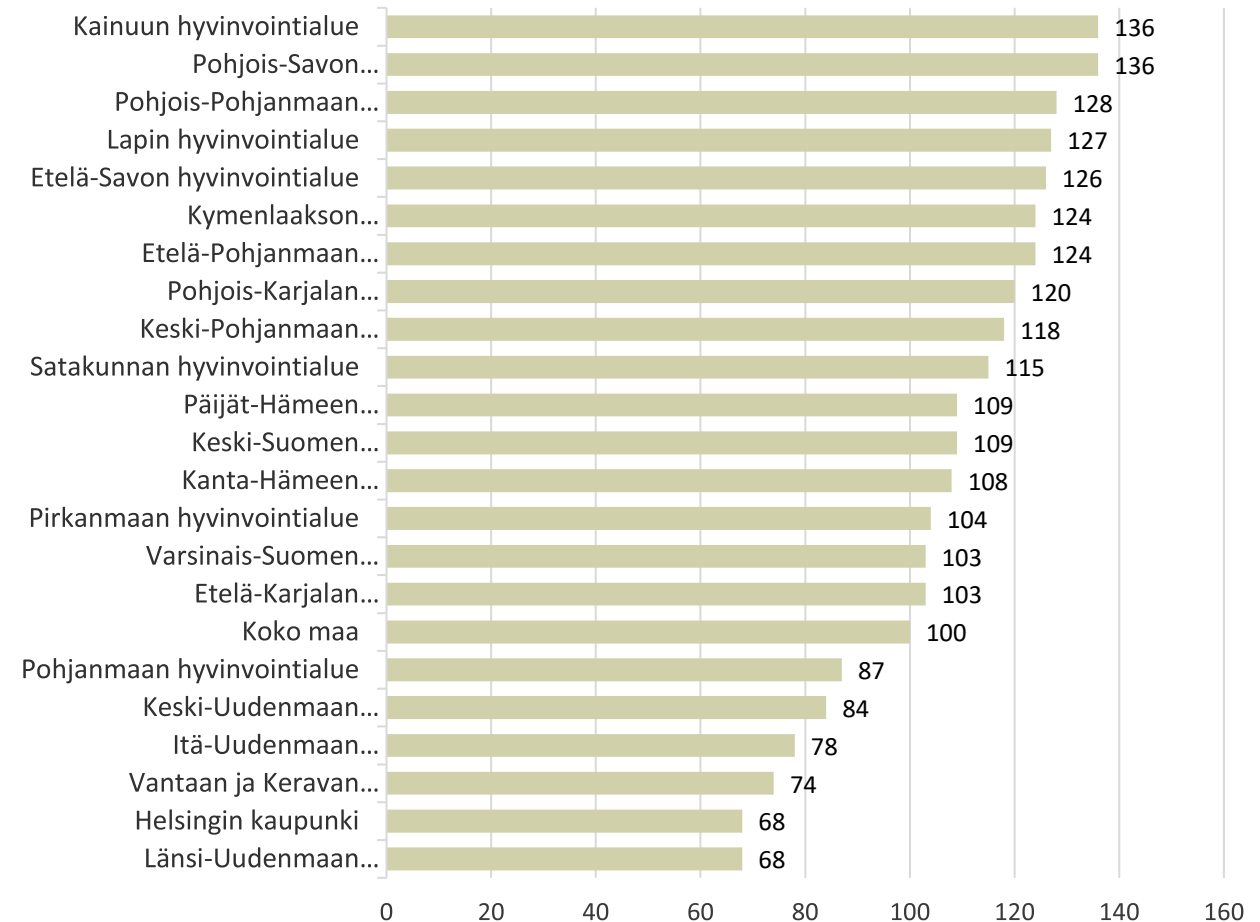
Keski-Pohjanmaalla on koko maata enemmän ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevia, enemmän toisen asteen tutkinnon suorittaneita sekä vähemmän korkea-asteen tutkinnon suorittaneita kuin muualla Suomessa. Ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien osuus 15- vuotta täyttäneistä oli Keski-Pohjanmaalla 26,3 % vuonna 2024 kun koko maan keskimääräinen osuus oli 24,9 %. Toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus oli Keski-Pohjanmaalla 44,6 % vuonna 2024 kun koko maan osuus oli 39,8 %. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus oli 27,7 % kun koko maan osuus oli 34,1 % vuonna 2024.²

Keski-Pohjanmaalla työttömien osuus työvoimasta on hieman koko maata alhaisempi. Keski-Pohjanmaalla työttömien osuus työvoimasta oli 8,5 % vuonna 2024, kun koko maassa osuus oli 10,8 %. Vaikeasti työllistyviä (15-64- vuotiaista) oli 3,7 % vuonna 2024 kun koko maassa osuus oli 4,5 %.³ Ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden osuus ulkomaalaisten työvoimasta oli 16,8 % vuonna 2023 kun koko maan osuus oli 20,4 %.

Työkyvyttömyys on Keski-Pohjanmaalla yleisempää kuin koko maassa keskimäärin. Työkyvyttömyysindeksi (työkyvyttömyyseläkkeen saajat, vähintään 3kk sairaspäiväraahajaksolla olleet ja ammatillisen kuntoutuspäätöksen saaneet) oli vuonna 2023 Keski-Pohjanmaalla 118, kun koko maan keskiarvoa kuvasi arvo 100.

Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevia 18-24 – vuotiaita oli Keski-Pohjanmaalla vuonna 2023 17,8 % kun koko maan osuus oli 16,6 %.

Työkyvyttömyysindeksi (2023)

Elinolot – tulotaso

Pienituloisten sekä toimeentulotukea saavien osuus on Keski-Pohjanmaalla koko maata pienempi ja väestön tulot jakautuvat tasaisemmin kuin koko maassa keskimäärin. Vuonna 2023 Keski-Pohjanmaan väestöstä 12,2 % kului kotitalouksiin, joiden tulot jäivät suhteellisen pienituloisuusrajan alapuolelle. Koko maassa osuus oli 13,4 %.⁴

Toimeentulotukea saaneita lapsiperheitä oli Keski-Pohjanmaalla 5,0 % vuonna 2024 kun koko maassa osuus oli 8,4 %. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneita lapsiperheitä oli 1,0 % (koko maa 2,6 %) vuonna 2024. Lasten pienituloisuusaste (pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien alle 18-vuotiaiden osuus kaikista alueella asuvista alle 18-vuotiaista) oli Keski-Pohjanmaalla 12,1 % vuonna 2023 kun koko maassa osuus oli 12,2 %. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saavien osuus (25-64-vuotiaat) oli Keski-Pohjanmaalla 1,4 % vuonna 2024 kun koko maassa osuus oli 2,4 %.⁵ Tulojen tulonjakoa mittaava Gini-kerroin (mitä suurempi arvo, sitä epätasaisempi tulonjako) oli Keski-Pohjanmaalla vuonna 2023 23,6 kun koko maan lukema oli 27,9.

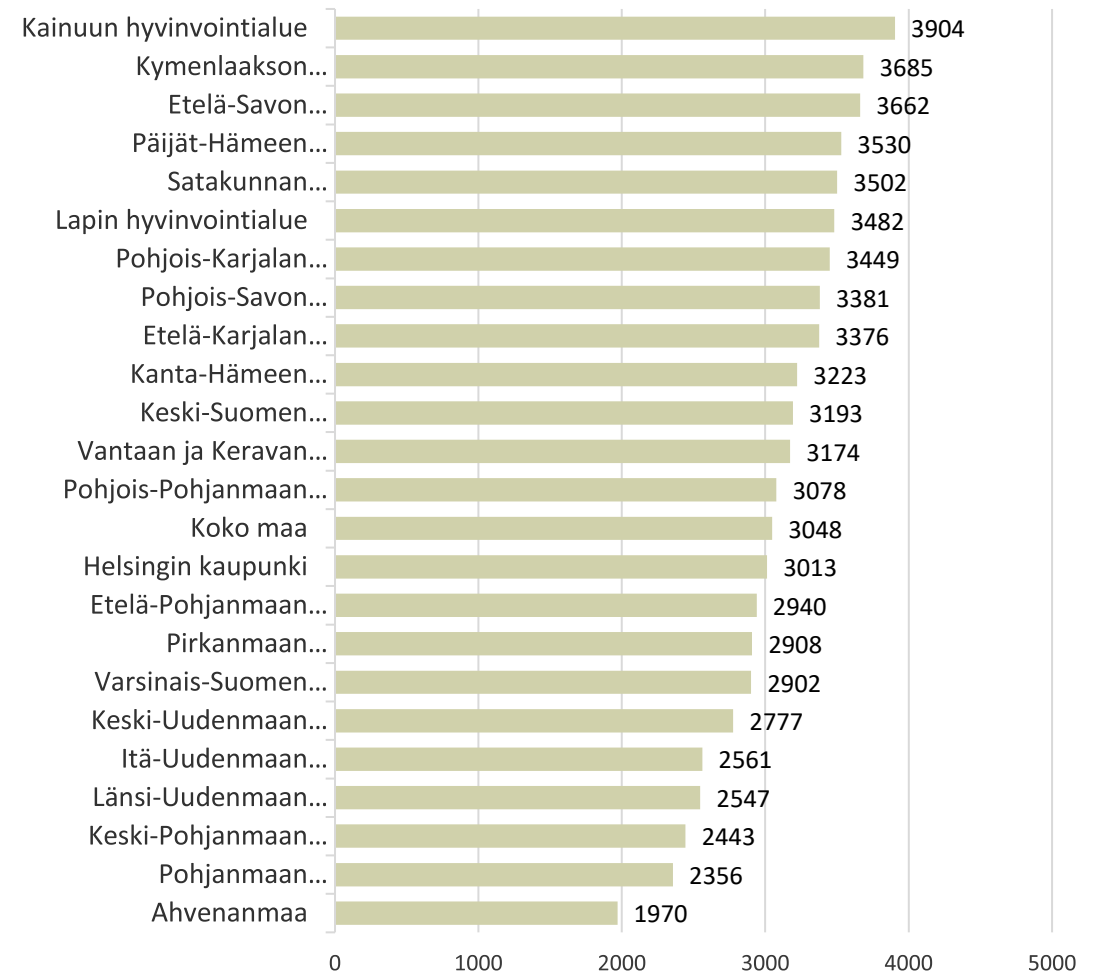
Hyvinvointi – sairastavuus

THL:n ikävakioidun sairastavuusindeksin (2021-2023) mukaan väestön sairastavuus on Keski-Pohjanmaalla lähes sama kuin koko maassa keskimäärin. Keski-Pohjanmaan sairastavuusindeksi (ikävakioitu) on 102, kun koko maan keskimääräinen indeksiluku on 100. Sairausryhmittäisten osaindeksien osalta korkeimmat indeksiarvot ovat sepelvaltimotauti-indeksissä (121) ja muistisairausindeksissä (120).

Keski-Pohjanmaalla sekä miehillä että naisilla vältettävissä olevien ennenaikaisesti menetettyjen elinvuosien määrä (PYLL) on pienempiä kuin koko maassa keskimäärin. Keski-Pohjanmaalla menetettyjä elinvuosia oli vuodessa 2443/10 000 asukasta (2019-2023) kun koko maan keskiarvo oli vuodessa 3048/ 10 000 asukasta.⁹

Kokonaisuudessaan vältettävissä olevien menetettyjen elinvuosien kehitystrendi on samansuuntainen kuin koko maassa eli parempaan päin. Verenkiertoelinten sairaudet ja tapaturmat ovat Keski-Pohjanmaalla suurimmat menetysten syyt, ja niiden osuus on kasvussa. Erityisesti miesten iskeemiset sydänsairaudet ja naisten aivoverisuonisairaudet aiheuttavat enemmän menetyksiä kuin maassa keskimäärin, ja naisten menetykset ovat kasvussa.

Menetetyt elinvuodet/ 10 000 asukasta / vuosi (2019-2023)

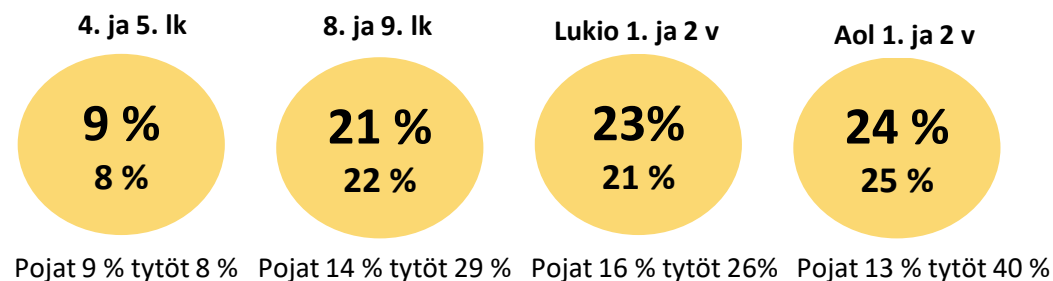

Hyvinvointi – koettu terveydentila

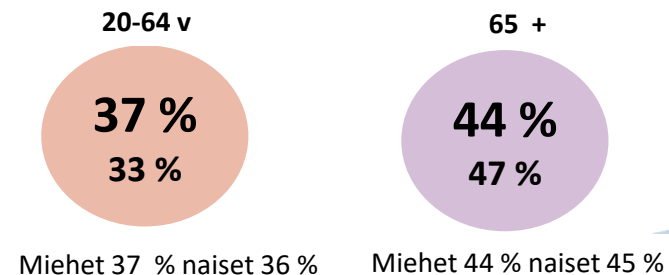
Vuoden 2025 kouluterveyskyselyn perusteella terveydentilansa keskitasoisiksi tai huonoksi kokevien lasten ja nuorten osuus on Keski-Pohjanmaalla samaa luokkaa kuin koko maassa keskimäärin. Yläkoulun osuus on pienempi kuin vuonna 2023, jolloin osuus oli 27 %. Tyttöjen osuus on poikia suurempi yläkoulussa ja toisen asteen opiskelijoilla. Keski-Pohjanmaan alakoululaisista 9 % (koko maa 8 %) kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, yläkoululaisissa osuus on 21 % (koko maa 22 %), lukiolaisissa 23 % (koko maa 21 %) ja ammatillisessa oppilaitoksessa 24 % (koko maa 25 %).

Terve Suomi-kyselyn perusteella terveytensä keskitasoisiksi tai sitä huonommaksi kokevien työkäisten (20-64-vuotiaiden) osuus on Keski-Pohjanmaalla suurempi kuin koko maassa keskimäärin ja 65-vuotta täyttäneillä osuus on pienempi kuin koko maassa keskimäärin. Työikäisissä osuus oli 36,5 % (koko maa 33,2 %) ja 65- vuotta täyttäneissä 44,3 % (koko maa 47,3 %) vuonna 2024. Matalan koulutuksen käyneillä osuus oli 45,8 % kun korkeakoulutuksen käyneillä osuus oli 32,8 %. Matalan koulutuksen käyneillä osuus on suurentunut vuodesta 2022, jolloin osuus oli 41,2 %.

Kuvio kouluterveyskyselyn 2025 tuloksista. Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi Keski-Pohjanmaalla ja koko maassa.

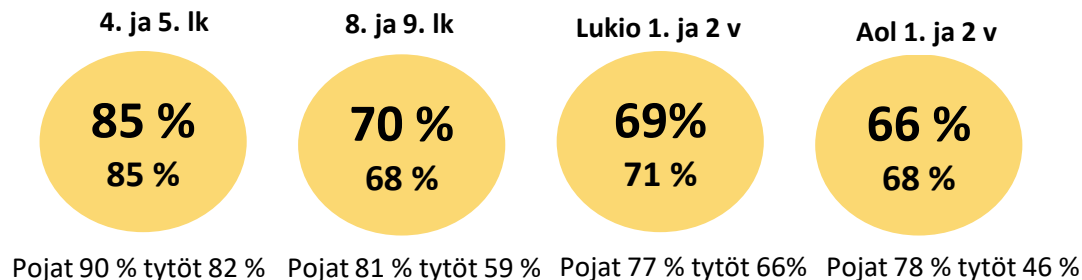
Kuvio Terve Suomi –kyselyn 2024 tuloksista. Kokee terveydentilansa keskitasoisiksi tai sitä huonommaksi.

Hyvinvointi – elämänlaatu

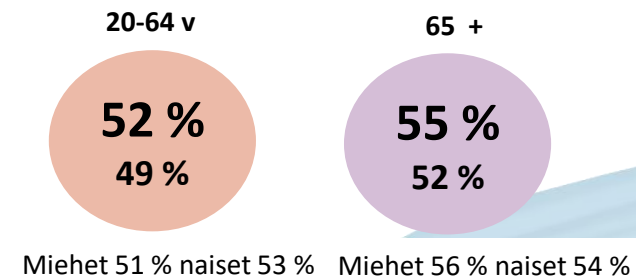
Elämäänsä tyytyväisten lasten ja nuorten osuus on Keski-Pohjanmaalla samaa luokkaa kuin koko maassa keskimäärin vuoden 2025 kouluterveyskyselyn perusteella. Ammatillisen oppilaitoksen osuus on pienempi kuin vuonna 2023, jolloin osuus oli 70 %. Poikien osuus on kaikissa ryhmissä tyttöjä suurempi. Keski-Pohjanmaan alakoululaisista 85 % (koko maa 85 %), yläkoululaisista 70 % (koko maa 68 %), lukiolaisista 69 % (koko maa 71 %) ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista 66 % (koko maa 68 %) on tyytyväisiä elämäänsä.

Kuvio kouluterveyskyselyn 2025 tuloksista. Elämäänsä tyytyväisten lasten ja nuorten osuus.

Keski-Pohjanmaalla työkäisissä (20-64-vuotiaissa) ja 65- vuotta täyttäneissä elämänlaatunsa hyväksi kokevien osuus on suurempi kuin koko maassa keskimäärin. Osuudet ovat nousseet vuodesta 2022, jolloin ne olivat työkäisille 49 % ja 65- vuotta täyttäneillä 51 %. Osuudet ovat kumminkin pienempiä kuin vuonna 2020. Työkäisissä osuus oli 52,1 % (koko maa 49,4 %), 65- vuotta täyttäneissä 54,8 % (koko maa 52,4 %) vuonna 2024. Matalan koulutuksen käyneistä osuus oli 47,0 % kun korkeakoulutuksen käyneistä osuus oli 56,2 %. Matalan koulutuksen käyneiden osuus on laskenut selkeästi vuodesta 2020, jolloin osuus oli 55,9 %. Myös korkean koulutuksen käyneiden osuus on laskenut selkeästi vuodesta 2020, jolloin osuus oli 66,8 %.

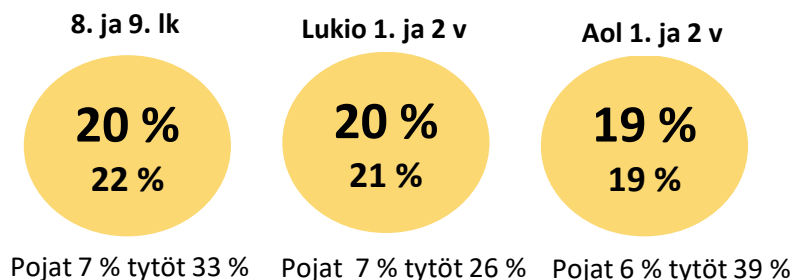
Kuvio Terve Suomi –kyselyn 2024 tuloksista. Elämänlaatunsa hyväksi kokevien osuus

Hyvinvointi – mielen hyvinvointi

Keski-Pohjanmaan alakoululaisista 28 % (koko maa 28 %) kokee vähintään lievää ahdistusoireilua. Yläkoululaisista 20 % (koko maa 22 %), lukiolaisista 20 % (koko maa 21 %) ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista 19 % (koko maa 19 %) kokee kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta. Alakoulun osuus on noussut vuodesta 2023, jolloin osuus oli 26 %. Ammattikoululaisten osuus on noussut vuodesta 2023, jolloin osuus oli 16 %. Lukion osuus on pienentynyt vuodesta 2023, jolloin osuus oli 22%. Tytöt kokevat kohtalaista ahdistuneisuutta huomattavasti poikia useammin.

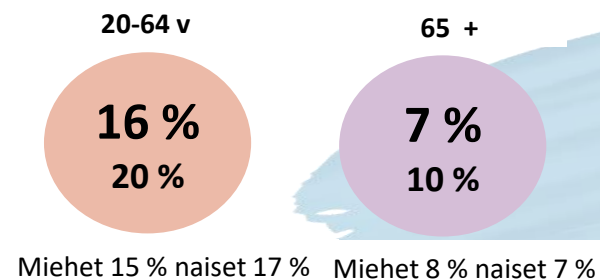
Kuvio kouluterveyskyselyn 2025 tuloksista. Kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta kokevien opiskelijoiden osuus.

Keski-Pohjanmaalla työikäisissä (20-64-vuotiaissa) ja 65- vuotta täyttäneissä psyykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus on alhaisempi kuin koko maassa keskimäärin. Työikäisillä osuus on laskenut vuodesta 2022, jolloin osuus oli 19,8 %. Osuus on kumminkin suurempi kuin vuonna 2020, jolloin osuus oli 10,4 %. 65-vuotta täyttäneillä osuus on lähes sama kuin vuonna 2022 ja 2020. Työikäisissä osuus oli 15,8 % (koko maa 19,8 %), 65- vuotta täyttäneissä 7,4 % (koko maa 9,7 %) vuonna 2024. Matalan koulutuksen käyneistä osuus oli 13,8 % kun korkeakoulutuksen käyneistä osuus oli 14,1 %.

Mielenterveyshäiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien 18-34-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on Keski-Pohjanmaalla lähes sama kuin koko maassa keskimäärin. Keski-Pohjanmaalla 1,5 % (koko maa 1,1 %) 18-34- vuotiasta sai työkyvyttömyyseläkettä mielenterveyshäiriöiden vuoksi vuonna 2024.

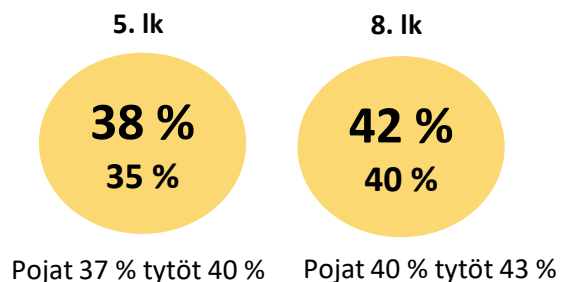
Kuvio Terve Suomi –kyselyn 2024 tuloksista. Psyykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus

Hyvinvointi – työkyky ja toimintakyky

Keski-Pohjanmaan 5. ja 8. luokan oppilaita, joiden fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla on Keski-Pohjanmaalla enemmän kuin koko maassa keskimäärin. Keski-Pohjanmaan 5. luokan oppilaista 38,3 %:lla (koko maa 34,6 %) ja 8. luokan oppilaista 41,5 %:lla (koko maa 39,6 %) fyysinen toimintakyky oli terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tasolla vuonna 2025.

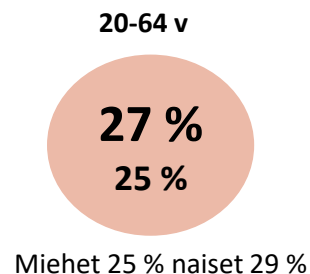
Kuvio MOVE-tuloksista 2025. Fyysinen toimintakyky terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tasolla.

Keski-Pohjanmaan työikäisissä (20-64 - vuotiaissa) on koko maan keskiarvoa enemmän niitä, jotka eivät usko jaksavansa työskennellä vanhuuseläkeikään saakka. Keski-Pohjanmaan työikäisistä 27,4 % (koko maa 25,4 %) uskoi, että todennäköisesti eivät jaksaa työskennellä vanhuuseläkeikään saakka vuonna 2024. Matalan koulutuksen käyneillä osuus on 34,7 % ja korkean koulutuksen käyneillä 20,3 %.

Keski-Pohjanmaan työikäisistä 9,7 % (koko maa 10,3 %) koki 100 metrin matkan juoksemisessa suuria vaikeuksia vuonna 2024. 65- vuotta täyttäneistä keskipohjanmaalaisista 15,5 % (koko maa 18,0 %) koki suuria vaikeuksia 500 metrin matkan kävelemissä vuonna 2024. Keski-Pohjanmaan 75- vuotta täyttäneistä 9,7 % (koko maa 8,4 %) koki itsestä huolehtimisessa vähintään suuria vaikeuksia.

Kuvio Terve Suomi-kyselyn 2024 tuloksista. Uskovat että eivät todennäköisesti jaksaa työskennellä vanhuuseläkeikään saakka

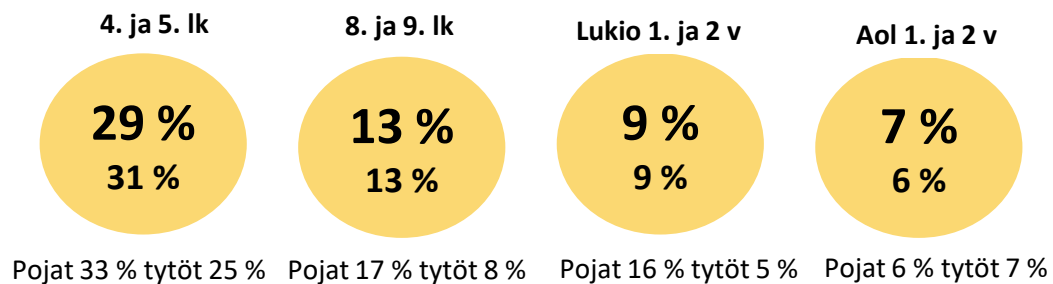

Hyvinvointi – elintavat ja riskitekijät 1/4

Keski-Pohjanmaalla on lapsia ja nuoria, joilla on terveyttä edistäviä elintapoja (liikkuu vähintään tunnin päivässä, syö aamupalan joka arkiamu ja nukkuu mielestään tarpeeksi tai nukkuu arkisin vähintään 8 tuntia) lähes sama osuus kuin koko maassa keskimäärin. Poikien osuudet ovat tyttöjä suuremmat alakoulussa, yläkoulussa ja lukiossa. Osuudet ovat pysyneet lähes samana viime vuosina. Keski-Pohjanmaalaisista alakoululaisista osuus on 29 % (koko maa 31 %), yläkoululaisista 13 % (koko maa 13 %), lukiolaisista 9 % (koko maa 9%) ja ammattioppilaitosten opiskelijoista 7 % (koko maa 6%).

Keski-Pohjanmaalaisista alakoululaisista 40 % (koko maa 44 %), yläkoululaisista 26 % (koko maa 28 %), lukiolaisista 20 % (koko maa 20 %) ja ammattioppilaitoksen opiskelijoista 19 % (koko maa 20 %) liikkuu vähintään tunnin päivässä.

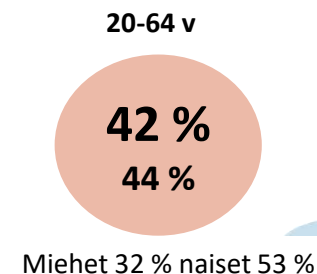
Kuvio kouluterveyskyselyn 2025 tuloksista. Terveyttä edistävät elintavat

Keski-Pohjanmaalla on 20-69-vuotiaita, joilla on terveydelle suotuisat elintavat (syö useita kertoja päivässä kasviksia sekä hedelmiä ja marjoja, saavuttaa terveysliikuntasuosituksen, ei käytä päivittäin tupakka- eikä nikotiinituotteita ja ei ole alkoholin riskikäyttäjiä AUDIT-C-kyselymittarin mukaan), lähes sama osuus kuin koko maassa keskimäärin. Naisten osuus on selkeästi miehiä suurempi. Keski-Pohjanmaalla terveydelle suotuisat elintavat on 42 %:lla (koko maa 44 %).

Terveysliikuntasuosituksen mukaan liian vähän liikkuvia työkäisiä (20-64-vuotiaita) ja 65- vuotta täyttäneitä on Keski-Pohjanmaalla enemmän kuin koko maassa keskimäärin. Työkäisistä 59,9 % (koko maa 55,9 %) ja 65- vuotta täyttäneistä 67,0 % (koko maa 64,6 %) liikkuu terveysliikuntasuosituksen mukaan liian vähän.

Kuvio Terve Suomi-kyselyn 2024 tuloksista. Terveyttä edistävät elintavat, 20-64 vuotiaat.

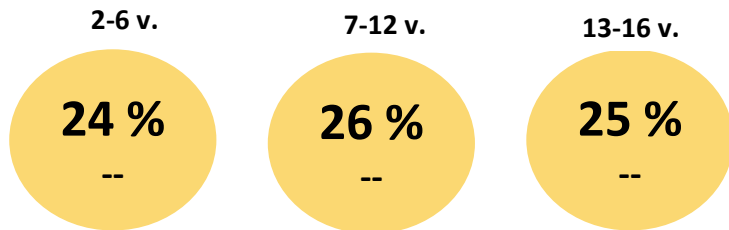

Hyvinvointi – elintavat ja riskitekijät 2/4

Vuoden 2023 terveystarkastuksista saadun tiedon perusteella Keski-Pohjanmaalla on 2-16- vuotiaissa henkilöitä, joiden ISO-BMI on 25 tai enemmän (ylipaino ja lihavuus), isompi osuus kuin koko maassa keskimäärin. Poikien osuus on selkeästi tyttöjä suurempi. Vuonna 2023 Keski-Pohjanmaalla osuus oli 24,6 (koko maa 21,6 %) ja vuonna 2024 25,0 % (koko maan keskimääräistä arvoa ei ollut saatavilla).

Keskipohjanmaalaisista 2-6- vuotiaista 24 %:lla iso-BMI on 25 tai enemmän. 7-17 – vuotiaissa osuus on 26 % ja 13- 16- vuotiaissa 25 %. Poikien osuus on selkeästi tyttöjä suurempi kaikissa ikäryhmissä.

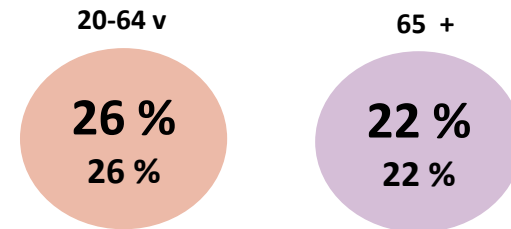
Kuvio terveystarkastukset 2024. ISO-BMI 25 tai enemmän (ylipaino ja lihavuus)-

Pojat 30 % tytöt 17 % Pojat 30 % tytöt 21 % Pojat 30 % tytöt 20 %

Keski-Pohjanmaalla on työkäisissä ja 65- vuotta täyttäneissä henkilöitä, joiden kehon painoindeksi eli BMI on 30 tai enemmän (lihavuus), lähes saman suuruinen osuus kuin koko maassa keskimäärin. Työkäisissä osuus on 26,2 % (koko maa 25,5 %) ja 65- vuotta täyttäneissä 21,8 % (koko maa 22,2 %). Matalan koulutuksen käyneillä osuus oli 24,9 % kun korkeakoulutuksen käyneillä osuus oli 21,7 %. Matalan koulutuksen käyneillä osuus on suurentunut vuodesta 2020, jolloin osuus oli 22,3 %.

Kuvio Terve Suomi-kyselyn 2024 tuloksista. . BMI 30 tai enemmän.

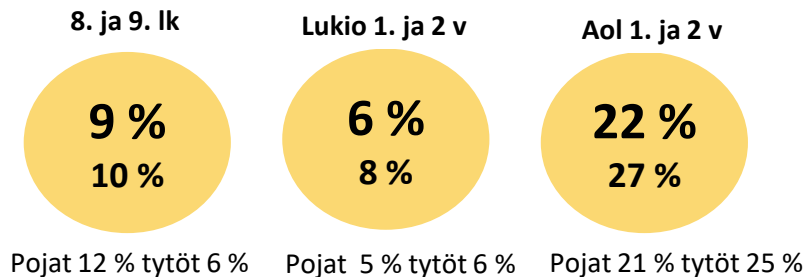
Miehet 27 % naiset 26 % Miehet 23 % naiset 21 %

Hyvinvointi – elintavat ja riskitekijät 3/4

Keski-Pohjanmaan lukion ja etenkin ammattioppilaitoksen opiskelijoissa on koko maata pienempi osuus päivittäin tupakkaa, sähkötupakkaa, nuuskaa tai nikotiinituotteita käyttäviä. Poikien osuus on tyttöjä suurempi yläkoulun ja ammattioppilaitoksen osalta. Osuudet ovat yläkoululaisilla 9 % (koko maa 10 %), lukiolaisilla 6 % (koko maa 8 %) ja ammattioppilaitoksen opiskelijoilla 22 % (koko maa 27 %). Nikotiinipussien päivittäinen käyttö on selkeästi lisääntynyt Keski-Pohjanmaalla, vuonna 2023 osuudet olivat yläkoulussa 1 %, lukiossa 1 % ja ammattioppilaitoksessa 2 % kun vuonna 2025 osuudet olivat 7 %, 5 % ja 16 %.

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa olevien lasten ja nuorten osuus on Keski-Pohjanmaa koko maata pienempi. Keski-Pohjanmaalaisista yläkoululaisista 5 % (koko maa 7 %), lukiolaisista 7 % (koko maa 12 %) ja ammattioppilaitoksen opiskelijoista 13 % (koko maa 17 %) on tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa.

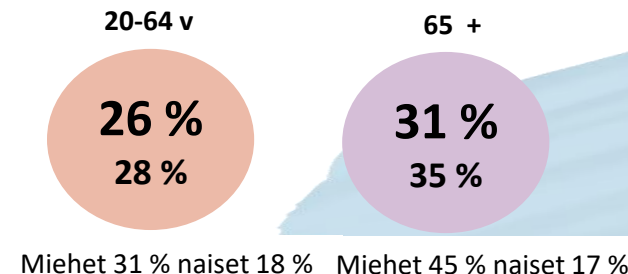
Kuvio kouluterveyskyselyn 2025 tuloksista. Käyttää päivittäin tupakkaa, sähkötupakkaa, nuuskaa tai nikotiinipusseja

Keski-Pohjanmaan työikäisissä (20-64 - vuotiaissa) ja 65- vuotta täyttäneissä on lähes saman verran päivittäin tupakoivia kuin koko maassa keskimäärin. Työikäisten osuus on laskenut vuodesta 2020, jolloin osuus oli 17,4 %. Työikäisissä miesten osuus on naisia suurempi ja 65- vuotta täyttäneissä naisten osuus on miehiä suurempi. Keski-Pohjanmaan työikäisistä 9,4 % (koko maa 10,2 %) ja 65- vuotta täyttäneistä 7,5 % (koko maa 6,5 %) tupakoi päivittäin. Matalan koulutuksen käyneillä osuus on 12,0 % ja korkean koulutuksen käyneillä 3,8 %.

Keski-Pohjanmaan työikäisissä ja 65- vuotta täyttäneissä on alkoholia liikaa käyttäviä (alkoholin käyttäjästä) vähemmän kuin koko maassa keskimäärin. Osuus on laskenut hieman vuodesta 2020, jolloin se oli 27,9 %. Miesten osuus on selkeästi suurempi kuin naisten. Työikäisillä osuus on 25,6 % (koko maa 27,9 %) ja 65- vuotta täyttäneillä 31,3 % (koko maa 35,3 %). Matalan koulutuksen käyneillä osuus on 29,8 % ja korkean koulutuksen käyneillä 24,5 %.

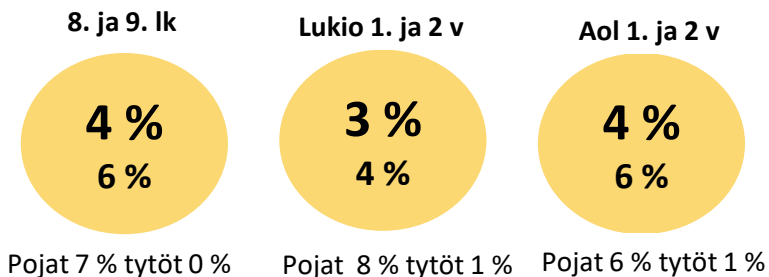
Kuvio Terve Suomi-kyselyn 2024 tuloksista. Alkoholia liikaa käyttävien osuus (alkoholia käyttävistä).

Hyvinvointi – elintavat ja riskitekijät 4/4

Keski-Pohjanmaan lapsissa ja nuorissa on hieman koko maata vähemmän rahapelejä viikoittain pelaavia. Osuudet ovat pysyneet lähes saman kuin vuonna 2021 ja 2023. Poikien osuus on selkeästi tyttöjä suurempi, tyttöjen osuuksien ollessa vain 0-1 %. Osuudet ovat yläkoululaisilla 4 % (koko maa 6 %), lukiolaisilla 3 % (koko maa 4 %) ja ammattioppilaitoksen opiskelijoilla 4 % (koko maa 6 %).

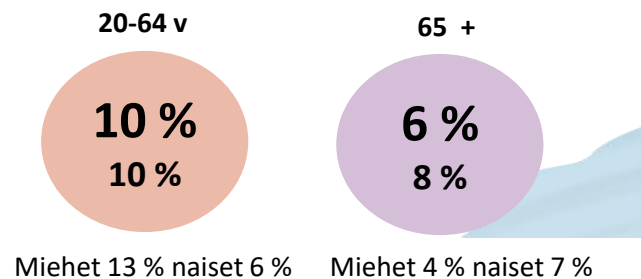
Kuvio kouluterveyskyselyn 2025 tuloksista. Pelaa rahapelejä viikoittain

Keski-Pohjanmaan työikäisissä (20-64- vuotiaat) on koko maata suurempi osuus rahapelejä vähintään kerran viikossa pelaavia (viimeisen 12 kk aikana). 65- vuotta täyttäneissä osuus on saman suuruinen kuin koko maassa keskimäärin. 65- vuotta täyttäneiden osuus on laskenut vuodesta 2022, jolloin osuus oli 32,3 %. Miesten osuus on selkeästi naisia suurempi (työikäisillä miehillä 32,7 % ja naisilla 13,6 % sekä 65- vuotta täyttäneillä miehillä 36,8 % ja naisilla 21,0 %). Työikäisillä osuus on 23,7 % (koko maa 19,7 %) ja 65- vuotta täyttäneillä 28,3 % (koko maa 27,4 %). Matalan koulutuksen käyneillä osuus on 28,3 % ja korkean koulutuksen käyneillä 23,8 %.

Vähintään alhaisen riskin tasolla rahapelejä pelaavia on Keski-Pohjanmaan työikäisistä saman verran ja 65- vuotta täyttäneitä hieman vähemmän kuin koko maassa keskimäärin. Työikäisten ja 65- vuotta täyttäneiden osuudet ovat laskeneet vuodesta 2022, jolloin ne olivat työikäisillä 18,5 % ja 65- vuotta täyttäneillä 7,6 %. Miesten osuus on työikäisissä naisia suurempi ja 65- vuotta täyttäneissä naisten osuus on miehiä suurempi. Työikäisillä osuus on 9,7 % (koko maa 9,8 %) ja 65- vuotta täyttäneillä 5,7 % (koko maa 7,7 %).

Kuvio Terve Suomi- kyselyn 2024 tuloksia. Rahapelaaminen vähintään alhaisen riskin tasolla.

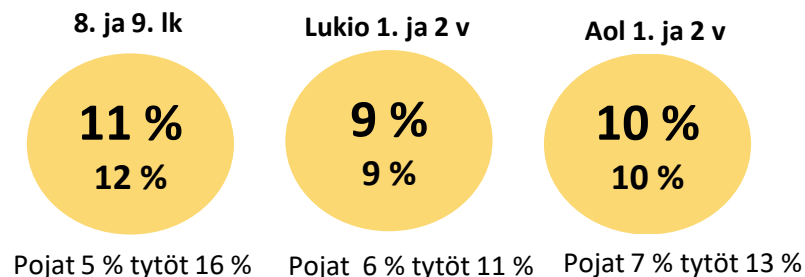

Hyvinvointi – osallisuus

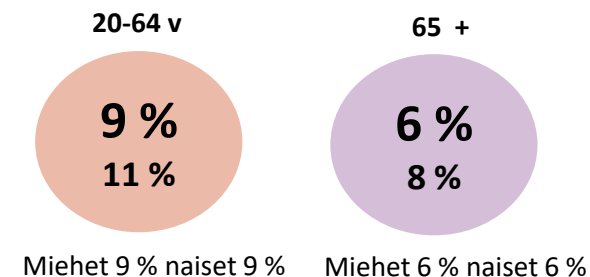
Keski-Pohjanmaan lapsissa ja nuorissa on erittäin heikkoa osallisuuden kokemusta kokevia saman verran kuin koko maassa keskimäärin. Tyttöjen osuus on selkeästi poikia suurempi. Osuudet ovat yläkoululaisilla 11 % (koko maa 12 %), lukiolaisilla 9 % (koko maa 9%) ja ammattioppilaitoksen opiskelijoilla 9 % (koko maa 9 %).

Keski-Pohjanmaan työikäisissä (20-64- vuotiaat) ja 65- vuotta täyttäneissä on hieman koko maata vähemmän erittäin heikkoa osallisuuden kokemusta kokevia vuonna 2024. Työikäisten osuus on pienempi kuin vuonna 2022, jolloin se oli 14,0 %. Osuudet ovat työikäisillä 9,0 % (koko maa 10,8 %) ja 65- vuotta täyttäneillä 5,7 % (koko maa 8,2 %). Matalan koulutuksen käyneillä osuus on 9,3 % ja korkean koulutuksen käyneillä 6,8 %.

Kuvio kouluterveyskyselyn 2023 tuloksista . Erittäin heikko osallisuuden kokemus

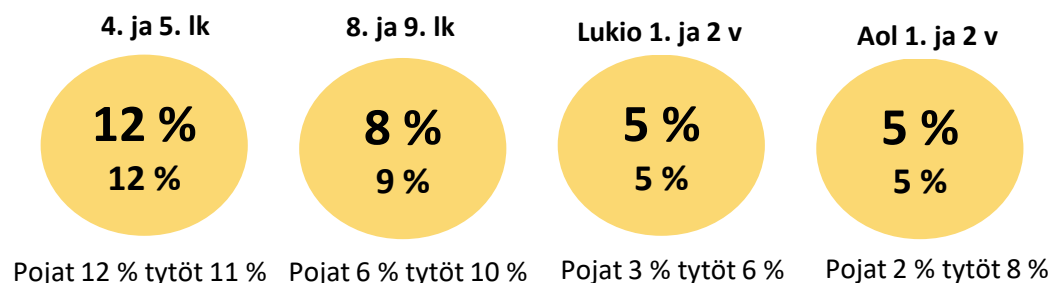
Kuvio Terve Suomi- kyselyn 2024 tuloksia. . Erittäin heikko osallisuuden kokemus

Hyvinvointi – turvallisuus

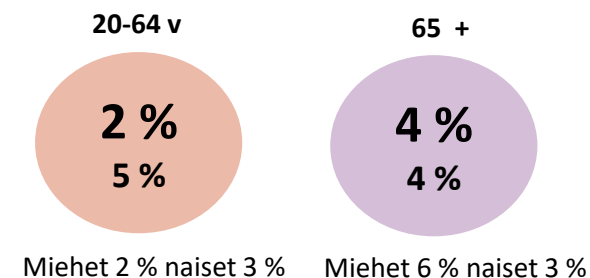
Keski-Pohjanmaan lapsissa ja nuorissa vanhempien fyysistä väkivaltaa viimeisen vuoden aikana kokeneita on saman verran kuin koko maassa keskimäärin vuonna 2025. Osuudet ovat pienentyneet vuodesta 2023, jolloin alakoulun osuus oli 18 %, yläkoulun 11%, lukion 9 % ja ammattioppilaitoksen 6 %. Yläkoulussa ja 2. asteen opiskelijoissa tyttöjen osuus on poikia suurempi. Keski-Pohjanmaan alakoululaisista 12 % (koko maa 12 %), yläkoululaisista 8 % (koko maa 9 %), lukiolaisista 5 % (koko maa 5 %) ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista 5 % (koko maa 5 %) on kokenut vanhempien fyysistä väkivaltaa viimeisen vuoden aikana.

Kuvio kouluterveyskyselyn 2025 tuloksista. Kokenut vanhempien fyysistä väkivaltaa viimeisen vuoden aikana.

Keski-Pohjanmaan työikäisissä (20-64- vuotiaat) on päivittäisen elämänsä turvattomaksi kokevia hieman vähemmän kuin koko maassa keskimäärin. 65- vuotta täyttäneissä osuus on samaa luokkaa kuin koko maassa keskimäärin ja miesten osuus on naisia suurempi. Osuudet ovat työikäisillä 2,3 % (koko maa 4,8 %) ja 65- vuotta täyttäneillä 4,4 % (koko maa 3,9 %). Matalan koulutuksen käyneillä osuus on 3,5 % ja korkean koulutuksen käyneillä 3,9 %.

Kuvio Terve Suomi- kyselyn 2024 tuloksista. Päivittäisen elämänsä turvattomaksi kokevat.

Keskipohjalaisten hyvinvointi keskustelu

Keskipohjalaisten hyvinvointiin liittyvään sähköiseen VOXIT-keskusteluun osallistui kaikkiaan 366 henkilöä (334 ryhmitelty) 24.11.-14.12.2025 välisenä aikana. Nuorten (alle 20-vuotias) vastausprosentti oli 33 % vastaajista. Keskustelusta nousi esille positiivisia sekä huolestuttavia aiheita. Keskustelun perusteella muodostui kaksi ryhmää. Ryhmien välillä on nähtävissä suurta eroa, josta on syytä olla huolissaan.

Positiivista on, että molemmissa ryhmissä tiedetään esimerkiksi mitä pitäisi huomioida ravitsemuksesta. Vastaajat olivat yhtä mieltä siitä, että he ovat itse ensisijaisesti vastuussa omasta terveydestäni ja hyvinvoinnistaan (88 % vastaajista). Suurin osa (86 %) vastaajista koki esimerkiksi että alueella on mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa.

Keskipohjalaisten hyvinvoinnin keskustelu osoitti samansuuntaisen tuloksen, kuin valtakunnalliset raportit ja tilastot osoittavat. Hyvinvoinnin polarisoituminen on merkittävä yhteiskunnallinen haaste. Keskustelun perusteella A-ryhmässä oli selkeästi enemmän esimerkiksi ruuasta ja lääkkeitä tinkimään joutuneita, sekä henkilöitä jotka kokivat että heillä ei ole mahdollisuutta vaikuttaa alueen hyvinvointiin ja vastaajissa oli toista ryhmää enemmän niitä jotka kokivat avun ja matalan kynnyksen palveluiden saatavuuden vaikeaksi.

A-ryhmä (218 vastaajaa)	B-ryhmä (116 vastajaa)
Olen joutunut tinkimään terveellisestä ruoasta tai lääkkeitä viimeisen vuoden aikana rahanpuutteen vuoksi (45 %)	Olen joutunut tinkimään terveellisestä ruoasta tai lääkkeitä viimeisen vuoden aikana rahanpuutteen vuoksi (8 %)
Minulla on mahdollisuus vaikuttaa alueen hyvinvointiin (14 %)	Minulla on mahdollisuus vaikuttaa alueen hyvinvointiin (61 %)
Yksinäisyyteen on vaikea löytyä apua (68 %)	Yksinäisyyteen on vaikea löytyä apua (44 %)
Mielestäni lapsille ja nuorille on tarjolla riittävästi matalan kynnyksen mielenterveyspalveluja (11 %)	Mielestäni lapsille ja nuorille on tarjolla riittävästi matalan kynnyksen mielenterveyspalveluja (25 %)

HYTE -kerroin

Hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien valtionrahoituksen perusteeksi on otettu käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin eli HYTE-kerroin. Vuoden 2023 alusta hyte-kertoimen mukainen summa on jaettu hyvinvointialueille asukasluvun mukaan. Toimintaa ja tuloksia väestötasolla kuvaavat indikaattorit huomioidaan ensimmäisen kerran vuoden 2026 rahoituksen jaossa. Tiedot vuoden 2026 rahoitukseen tulevat vuosilta 2023-2024. ⁶

Hyvinvointialueiden HYTE-kertoimen toimintaa kuvaavat indikaattorit:

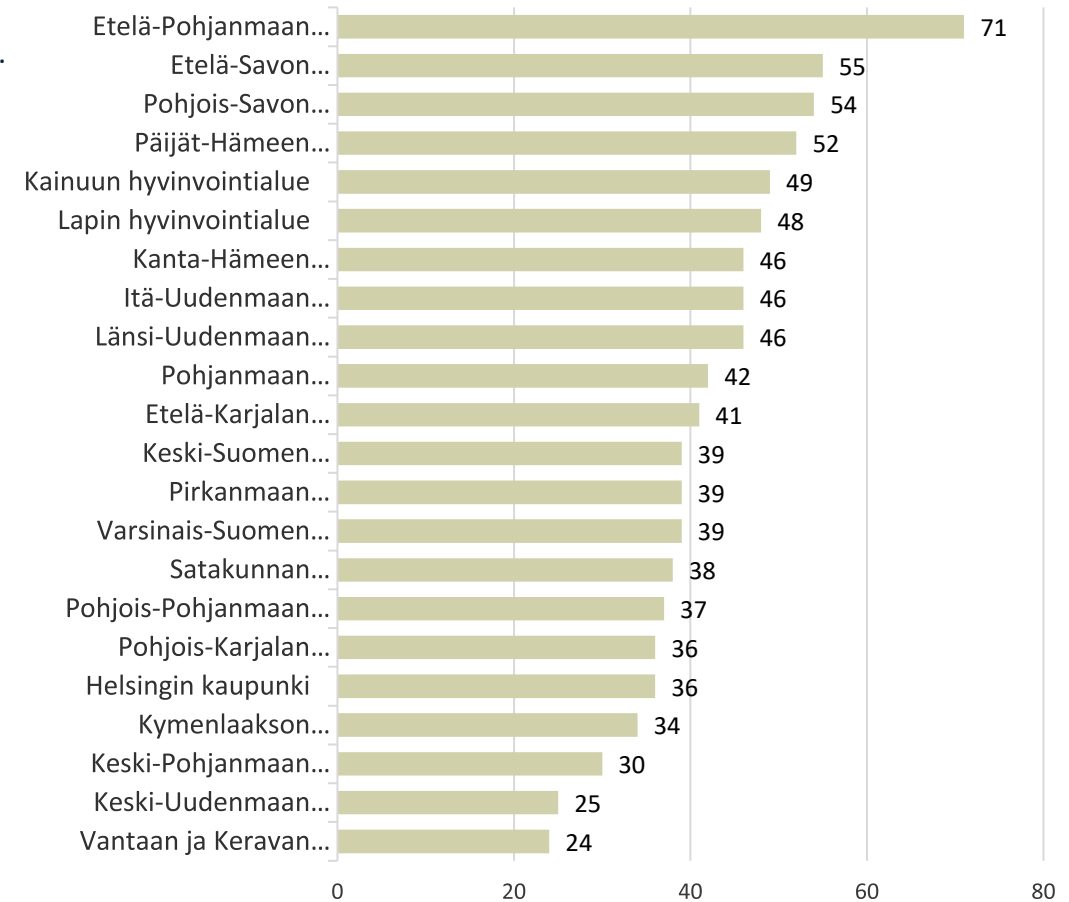
- Lastenneuvolan terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen selvittäminen
- Kouluterveydenhuollon terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen selvittäminen
- MPR-rokotuskattavuus
- Alkoholinkäytön mini-interventio
- Elintapaneuvonta tyypin 2 diabetesriskissä oleville
- Työttömien terveystarkastukset

Muutosta kuvaavat indikaattorit:

- Vammojen ja myrkytysten hoidosta aiheutuvat hoitajaksot
- Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä
- Ei työssä, koulutuksessa eikä asevelvollisuutta suorittamassa olevat nuoret
- Perustoimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet
- Mielenterveyshäiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat

HYTE-kerrointa on käsitelty vuonna 2025 Soiten johtoryhmässä, sote-keskus johtoryhmässä, HYTE-työryhmässä ja HYTE-iltakoulussa. HYTE-kertoimen kehittämiseksi on nimetty vastuutahot ja he saavat seurantatietoa HYTE – kertoimen tilanteesta vähintään 4 kertaa vuodessa. Soiten johdolle raportoidaan tilanteesta kaksi kertaa vuodessa ja luottamushenkilöille vähintään kerran vuodessa hyvinvointisuunnitelman vuosiraportin yhteydessä. Vastuutahot edistävät HYTE-kertoimen toimenpiteiden toteutumista eri yksiköissä. HYTE-tiimi ja tilastotiimi vastaavat raportoinnista sekä tukevat ja koordinoivat kehittämistyötä.

HYTE-kerroin vuonna 2026 (tiedot vuosilta 2023-2024)

Terveyden edistämisen aktiivisuus sote-palveluissa

THL kerää hyvinvointialueilta terveydenedistämiseksi (TEA-viisari) liittyvää tietoa yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa.

Tiedonkeruussa kerätään tietoja:

- Ehkäisevästä ja edistävästä työstä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön (HYTE) koordinaatiosta
- Ehkäisevän ja edistävän työn sekä HYTE-työn vastuutahoista
- Henkilöstövoimavaroista
- Väestön terveydentilan seurannasta
- Väestön osallistumismahdollisuuksista
- Yhdyspintatyöstä kuntien ja järjestöjen kanssa

Vuonna 2024 toteutetun kyselyn perusteella Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soiten kokonaistulos on 63 (0-100), kun koko maan keskiarvo on 59. Koko maahan verrattuna parhaimmat osuudet olivat osallisuus ja johtaminen. Vahvuuksia olivat esimerkiksi osallistumis- ja vaikuttamistavat, raportointi luottamushenkilöille ja liikunta- ja elintapaneuvonta. Kehittämiskohteita olivat esimerkiksi Move-prosessista sopiminen, psykologimitoitus ja masennuksen yleisyyden kuntakohtainen raportointi.

Osio	Keski-Pohjanmaa	Koko maa
Osallisuus	80	56
Johtaminen	75	56
Seuranta ja tarveanalyysi	75	69
Yhteiset käytännöt	41	34
Voimavarat	73	77
Sitoutuminen	50	73
Muut ydintoiminnot	45	52

HYTE-yhteistyön rakenteet

HYTE- neuvottelut vuosittain

HYTE tavoitteet, toimenpiteet, yhteistyö ja seuranta

Hyvinvointialue

Hyvinvointi- ja
tulevaisuuslautakunta

HYTE-työryhmä

HYTE-johtaja

Hyvinvointikoordinaat-
torit

EPT ja
lähisuhdeväkivallan
yhteyshenkilö

Alueelliset HYTE- verkostotyöryhmät

HYTE-koordinaattoreiden
verkosto

MiePäVäki – verkostotyöryhmä

Terveellisten elintapojen
verkostotyöryhmä

Alueneuvottelukunta

Yhteisövaikuttavuuden johtoryhmä

Opiskeluhuollon ohjausryhmä

Työllisyyslautakunta

Järjestöt ja muut alueen HYTE –toimijat

Keski-Pohjanmaan
järjestöyhteistyörakenne (Keski-
Pohjanmaan liitto ja Kosti ry)

Kunta

HYTE
vastuutoimielin

HYTE-
työryhmä/HYTE-
työstä vastaava
työryhmä

HYTE-johtaja

HYTE-koordinoija

EPT ja
lähisuhdeväkivallan
yhteyshenkilö

Hyvinvointisuunnitelman (2023-2025) toteutuminen

Keski-Pohjanmaan alueellisen hyvinvointisuunnitelman (2023-2025) vuosiraportit:

- Hyvinvointialueen alueellisen hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2023 ⁷
- Hyvinvointialueen alueellisen hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2024 ⁸
- Hyvinvointialueen alueellisen hyvinvointikertomuksen vuosiraportti – toteutuneet toimenpiteet 2025 ⁹

Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

Keski-Pohjanmaan väestön hyvinvoinnissa on useita vahvuuksia. Asukkaiden koettu elämänlaatu ja turvallisuuden tunne ovat valtakunnallisesti vertailtuna hyvällä tasolla. Ennenaikaisten kuolemien määrä on alueella suhteellisen alhainen. Yhteisöllisyys ja osallisuus ovat Keski-Pohjanmaalla vahvoja: aktiivinen järjestö- ja yhdistystoiminta tukee sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja tarjoaa monille merkityksellisiä osallistumisen mahdollisuuksia. Myös tyytyväisyys palveluihin on pääosin hyvää, ja työllisyysaste on kohtalainen. Lisäksi alueella on monipuoliset mahdollisuudet ulkoiluun ja liikkumiseen, mikä tukee niin fyysistä kuin henkistä hyvinvointia.

Hyvinvoinnin myönteisestä kokonaiskuvasta huolimatta alueella on myös kehittämistä vaativia haasteita. Erityistä huolta herättää heikossa ja haavoittuvassa asemassa olevien asukkaiden määrän kasvu sekä väestön polarisoituminen. Mielenterveyshaasteet ovat lisääntyneet, ja elintapasairauksien yleistyminen kertoo tarpeesta vahvistaa ennaltaehkäiseviä toimia. Väestön ikääntyminen lisää palveluiden tarvetta, erityisesti sosiaali- ja terveystaloudissa, mikä asettaa paineita palvelujärjestelmän kestävyys- ja saavutettavuuteen.

Näihin haasteisiin vastaaminen edellyttää suunnitelmallisia ja ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää heikossa ja haavoittuvassa asemassa olevien tukemiseen, jotta eriarvoistumista voidaan ehkäistä ajoissa. Varhaisen tuen ja ennaltaehkäisyn vahvistaminen niin sosiaali-, terveys- kuin muissakin palveluissa on keskeistä. Terveellisten elintapojen edistäminen, mielenterveyden tukeminen ja matalan kynnyksen palveluiden kehittäminen voivat osaltaan ehkäistä raskaampien palvelujen tarvetta tulevaisuudessa. Keski-Pohjanmaan hyvinvoinnin kehittämisessä yhteistyö alueen toimijoiden kesken on ratkaisevaa. Kunnat, hyvinvointialue, järjestöt, seurakunnat ja muut paikalliset toimijat voivat yhdessä rakentaa vaikuttavia ratkaisuja, jotka tukevat asukkaiden hyvinvointia läpi elämänkaaren. Yhteistyöhön perustuva, ennakoiva ja osallisuutta vahvistava toimintamalli auttaa varmistamaan, että Keski-Pohjanmaa säilyy hyvinvoivana ja turvallisena alueena myös tulevaisuudessa.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soiten HYTE-työryhmän pj. Minna Lönnbäck ja varapj. Jussi Salminen

Lähteitä ja liitteet

Lähteet:

- ¹ Tilastokeskus. Tunnuslukuja väestöstä alueittain 1990-2024. Tunnuslukuja perheistä perhetyypin mukaan alueittain 2006-2024. [Linkki Tilastokeskuksen ”Tunnuslukuja väestöstä alueittain, 1990-2024” verkkosivulle.](#)
- ² Tilastokeskus. 15 vuotta täyttänyt väestö koulutusasteen, maakunnan, kunnan, sukupuolen ja ikäryhmän mukaan, 2007-2024. [Linkki Tilastokeskuksen ”15 vuotta täyttänyt väestö koulutusasteen, maakunnan, kunnan, sukupuolen ja ikäryhmän mukaan, 2007-2024” verkkosivulle.](#)
- ³ Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM). Työttömät, % työvoimasta. Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15 - 64-vuotiaista. [Linkki Sotkanetin ”Työttömät, % työvoimasta. Vaikeasti työllistyvät \(rakennetyöttömyys\), % 15 - 64-vuotiaista” verkkosivulle](#)
- ⁴ Tilastokeskus. Tulotaso, tuloerot, pienituloiset ja perusturvan varassa olevat asuntoväestössä muuttujina alue, tiedot ja vuosi. [Linkki Tilastokeskuksen ”Tulotaso, tuloerot, pienituloiset ja perusturvan varassa olevat asuntoväestössä” verkkosivulle.](#)
- ⁵ THL (2026). Toimeentulotukirekisteri. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25-64- vuotiaat. [Linkki ”Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25-64-vuotiaat”-indikaattorin verkkosivulle.](#)
- ⁶ Laki hyvinvointialueiden rahoituksesta 617/2021. [Linkki lakiin hyvinvointialueiden rahoituksesta Finlexin verkkosivuilla.](#)

Liitteet:

- ⁷ Keski-Pohjanmaan alueellisen hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2023. [Linkki hyvinvointialueen alueellisen hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2023 pdf-tiedostoon.](#)
- ⁸ Keski-Pohjanmaan alueellisen hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2024. [Linkki hyvinvointialueen alueellisen hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2024 pdf-tiedostoon.](#)
- ⁹ Hyvinvointialueen alueellisen hyvinvointikertomuksen vuosiraportti – toteutuneet toimenpiteet 2025.